

Cappella Amsterdam

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 0**

Gevraagd subsidiebedrag: € 865.000

Over de instelling

Stichting Cappella Amsterdam, podiumkunsten, muziekensembles en koren, Amsterdam

Stichting Cappella Amsterdam (hierna: Cappella Amsterdam) is gevestigd in Amsterdam en organiseert concerten en educatieve activiteiten in de eigen standplaats, door het land heen en internationaal. Het koor vertolkt een repertoire dat reikt van de middeleeuwen tot de meest complexe hedendaagse koormuziek en stelt zich ten doel hiermee een zo breed mogelijk publiek te bereiken. Het koor draagt zorg voor talentontwikkeling, verstrekt compositieopdrachten voor koormuziek en organiseert verdiepende programma's. Cappella Amsterdam staat onder artistieke leiding van chef-dirigent Daniel Reuss. Cappella Amsterdam koos de afgelopen periode een tweede standplaats in de stad Nijmegen, in nauwe samenwerking met De Vereeniging.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.17 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur oordeelt positief over Cappella Amsterdam. Echter, na zorgvuldige weging van de aanvragen binnen dezelfde categorie adviseert de Raad voor Cultuur Cappella Amsterdam geen subsidie toe te kennen. De raad verwijst voor een toelichting op de afweging naar de inleiding bij deze categorie.

De raad oordeelt positief over de artistieke kwaliteit van Cappella Amsterdam. Het koor heeft zich met behoud van de grote kwaliteit en de eigen klankkleur ingespannen voor het aantrekken van nieuwe publieksgroepen en nieuwe samenwerkingspartners. Het presenteert vijf duidelijke programmalijnen voor de periode 2021 – 2024, waarin het aandacht besteedt aan onder andere vrouwelijke componisten en interdisciplinaire samenwerkingen. Met 'Kids & Koor' brengt Cappella Amsterdam kinderen in aanraking met koormuziek. Ook begeleidt het koor enkele amateurkoren in Amsterdam en Nijmegen. Op het gebied van talentontwikkeling geeft Cappella Amsterdam ontwikkelkansen aan de jongere generaties dirigenten, solisten en componisten.

Cappella Amsterdam stond er ten tijde van de aanvraag financieel gezond voor. Het koor neemt actief deel aan de sociale dialoog in de muzieksector en heeft samen met andere ensembles die zijn aangesloten bij de NAPK het initiatief genomen een cao-ensembles te ontwikkelen. Het koor erkent dat de honorering op dit moment nog niet op het gewenste niveau is; in 2019 is wel een eerste stap gezet in de verhoging van de beloningen.

Cappella Amsterdam reflecteert voldoende op de toepassing van de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en de Code Diversiteit en Inclusie. Op het gebied van het bereiken van een cultureel diverse doelgroep heeft het koor nog stappen te maken.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De raad oordeelt positief over de artistieke kwaliteit van Cappella Amsterdam. De afgelopen periode heeft de instelling zich zeer weerbaar getoond. Na het verliezen van de structurele subsidie van het Fonds Podiumkunsten met ingang van de periode 2017 – 2020 wist het ensemble, gedragen door het culturele veld en met ondersteuning van vele partijen, de kernactiviteiten voort te zetten. De raad stelt vast dat Cappella Amsterdam in die periode de eigen klankkleur en kwaliteit heeft weten te behouden, en zich bovendien heeft ingespannen om nieuwe publieksgroepen te bereiken, nieuwe samenwerkingspartners aan te trekken en duidelijke programmalijnen te ontwikkelen. Dit is geen geringe prestatie in het licht van de onzekerheden waarmee het ensemble geconfronteerd werd en toont de kwaliteit en artistieke gedrevenheid van de organisatie. Het hoge aantal van tachtig concerten in 2018 is indrukwekkend.

Het (artistieke) programma voor de komende jaren kent vijf duidelijke programmalijnen. Er wordt ten eerste een wisselend seizoensthema aangewezen waaromheen herkenbare werken uit de canon worden geprogrammeerd en waarin vooral vrouwelijke componisten worden uitgenodigd opdrachtwerken te schrijven. Met de programmalijn 'Cappella LAB' voert het koor interdisciplinaire verkenningen uit met bijvoorbeeld theatergezelschappen, musici, schrijvers, filmmakers en kunstenaars, te beginnen met een project rond muziek uit het Midden-Oosten. Daarnaast initieert Cappella Amsterdam een 'nieuwe traditie' door een jaarlijkse uitvoering te gaan geven van de 'Kanon Pakajanen' van Arvo Pärt in De Nieuwe Kerk in Amsterdam. In de programmalijn 'Cappella &' brengt het koor zijn samenwerkingsverbanden onder met andere orkesten, operagezelschappen en musici, zoals De Nationale Opera, het Amsterdams Andalusisch Orkest, het Residentie Orkest, het Nederlands Kamerorkest, de Internationale Koorbiënnale Haarlem en het Orkest van de Achttiende Eeuw. Ten slotte is er de educatieve programmalijn 'Kids & Koor', om

kinderen in verschillende wijken en steden in aanraking te brengen met koormuziek. De raad oordeelt dat de programmalijnen mooi in elkaar grijpen en dat het ensemble een overtuigende balans creëert tussen bekend en minder bekend repertoire, en tussen programmalijnen voor bestaand en nieuw publiek.

Cappella Amsterdam heeft een goede visie op koormuziek en legt een gezonde dosis ambitie aan de dag in het plan. Het ensemble beschrijft zelfbewust de eigen positie en rol in de koorsector. Het programma vertoont een aantrekkelijke variatie, al moet de raad ook vaststellen dat de repertoirekeuze veel bekende composities bevat. De onzekere situatie in de afgelopen jaren is hier mogelijk mede debet aan. De raad begrijpt om die reden ook de keuze voor minder producties bij een gelijkblijvend aantal concerten. Hiermee kan de aandacht onder andere gericht worden op het vergroten van het aantal speelsteden en het zal ten goede kunnen komen van een verdere ontwikkeling van de klank van het koor.

De internationale aanwezigheid van Cappella Amsterdam was de afgelopen periode wat kleiner dan voorheen, naar eigen zeggen als gevolg van de verminderde financiële zekerheid na het wegvallen van de subsidie van het Fonds Podiumkunsten. Het koor kon daarom in de huidige periode niet aan de internationale vraag voldoen. Met een BIS-subsidie is Cappella Amsterdam van plan zijn internationale activiteiten weer uit te breiden. Het koor treedt onder andere op in Wenen, Milaan, Hamburg en Parijs.

Vernieuwing

Cappella Amsterdam geeft vorm aan vernieuwing binnen het ensemble door samenwerkingen aan te gaan met organisaties en kunstenaars uit verschillende disciplines. Binnen de programmalijn 'Cappella LAB' gaat het ensemble interdisciplinaire verkenningen uitvoeren. Het doel is om het genre koormuziek te vernieuwen door samenwerking met partners die inspireren tot een andere visie daarop. In de uitwerking van het artistieke programma voor de komende jaren komt deze interdisciplinaire werkwijze duidelijk naar voren. Cappella Amsterdam zette op dit terrein al boeiende stappen in de periode 2017 – 2020, zoals met de muziektheatervoorstelling 'De Langste Nacht' in samenwerking met Project Wildeman, waarin gregoriaanse gezangen van Hildegard van Bingen werden gecombineerd met technobeats en nieuwe muziektechnologie. Cappella Amsterdam overtuigt in de drijfveer tot vernieuwing en de raad hoopt dat de diverse samenwerkingen ook op langere termijn hun weerslag zullen hebben op de uitstraling van het ensemble.

Op het gebied van talentontwikkeling heeft Cappella Amsterdam oren en ogen open voor de jongere generaties dirigenten, solisten en componisten, die het in zijn programma confronteert met gevestigde namen. De raad

vindt het positief dat het ensemble twee jonge assistent-dirigenten aan zich heeft gebonden.

Het ensemble richt in 2020 een nieuw koor op: 'Ah Cappella!', een divers samengesteld koor van jonge zangers die opgeleid zijn om met kinderen te werken. Hiermee geeft het ensemble niet alleen vorm aan educatie, maar ook aan diversiteit en inclusie en talentontwikkeling. Cappella start in 2021 het project 'Meester en Gezellen' op, waarin vier zangers werken met studenten. Bovendien heeft de dirigent het initiatief genomen om te onderzoeken of er één centrale opleiding koordirectie opgericht kan worden. De raad meent dat de resultaten van dit onderzoek ten gunste kunnen komen aan het gehele genre, met name ook aan de vele (amateur)koren die Nederland rijk is.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Cappella Amsterdam neemt actief deel aan de sociale dialoog in de muzieksector en heeft samen met andere ensembles die zijn aangesloten bij de NAPK het initiatief genomen een cao-ensembles te ontwikkelen. Het ensemble geeft aan dat koorleden vanaf de invoering conform deze nieuwe cao worden beloond. Het koor erkent dat de honorering op dit moment nog niet op het gewenste niveau is. In aanloop naar de invoering van de cao heeft Cappella Amsterdam in 2019 de honorering met 7 procent verhoogd en voorziet het ensemble per 2020 in deelbetaling bij ziekte van een koorlid. Vanaf 2021 wordt gestreefd om te honoreren volgens de cao, waarbij eerlijke beloning en kwaliteit zullen prevaleren boven de kwantiteit van de productie. Dit vindt de raad positief.

Daarnaast heeft Cappella Amsterdam de wens uitgesproken om de meerjarige samenwerking met zangers om te zetten in dienstverbanden. Ook werkt het ensemble aan het verhogen van de uitkoop- en garantiesommen, waarvan de opbrengst ingezet zal worden voor betere arbeidsvoorwaarden en vernieuwingsprojecten. Daarmee toont het ensemble zich een goed werkgever.

Cappella Amsterdam stond er ten tijde van de aanvraag financieel gezond voor. De balanspositie is goed en de liquiditeit, solvabiliteit en het weerstandsvermogen zijn hoog, wat betekent dat het ensemble eventuele tegenvallende resultaten kan opvangen. In zijn uitgebreide toelichting op de begroting identificeert Cappella Amsterdam de financiële risico's en geeft de organisatie aan hoe zij zal omgaan met onvoorziene tegenvallers.

De financieringsmix is gevarieerd, waarbij het grote verdienvermogen van het ensemble vermeld mag worden. Grote waardering spreekt de raad uit voor het gegeven dat Cappella Amsterdam zich niet alleen artistiek is blijven

ontwikkelen in een onzekere periode, maar er ook in is geslaagd om de bedrijfsvoering op niveau te houden.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Op het gebied van educatie heeft Cappella Amsterdam de muziektheatervoorstelling 'Moggûh!' ontwikkeld. De voorstelling wordt gegeven op scholen in Amsterdam en Nijmegen in samenwerking met Muziekcentrum Aslan. De raad is positief over de samenstelling van het educatieve programma met het recent opgestarte 'Kids & Koor', een voorgenomen kinderopera en een project voor het voortgezet onderwijs. De raad vindt het jammer dat de educatieve activiteiten niet nader zijn uitgewerkt.

In de thuisbasis Amsterdam én in de tweede thuishaven Nijmegen gaat Cappella Amsterdam enkele amateurkoren adopteren en begeleiden. Op dit moment worden in Amsterdam al drie koren gecoacht, waaronder een jeugdkoor; daarnaast coacht Cappella Amsterdam twee amateurkoren in Nijmegen. De raad ziet dit als een mooie vorm van publieksparticipatie. De raad had wel graag willen lezen op basis waarvan de koren worden uitgekozen en waaruit de coaching bestaat.

Het ensemble ontwikkelt ook verder enkele activiteiten om het publiek te laten participeren, zoals inleidingen voor publiek (geconcentreerd rond de luisterbegeleiding) en het openstellen van repetities in de Oranjekerk voor omwonenden en andere geïnteresseerden.

Het maatschappelijk draagvlak van Cappella werd duidelijk na het wegvallen van de structurele bijdrage van het Fonds Podiumkunsten. Het ensemble heeft een grote naamsbekendheid en weet via samenwerkingspartners ook andere publieksgroepen te bereiken. De afgelopen periode heeft het hierop ingezet door onder andere enquêtes en focusgroepen te organiseren om het potentiële publiek in beeld te brengen. Voor de komende periode beschrijft het ensemble vier doelgroepen en benoemt het welke programmalijnen ingezet worden om deze groepen te bereiken. De bezoeker met een niet-westerse achtergrond is één van die doelgroepen. De raad waardeert dit, maar stelt vast dat deze doelgroep niet nader wordt beschreven en dat ook niet wordt toegelicht hoe deze doelgroep benaderd zal worden.

Geografische spreiding

Cappella Amsterdam is gevestigd in Amsterdam en het zwaartepunt van de activiteiten ligt in de Randstad. Het ensemble geeft daarnaast zo'n 35 procent van zijn concerten in de rest van Nederland. Het heeft recent als tweede thuisbasis Nijmegen gekozen, waar het in De Vereniging zijn gehele

programma zal brengen, inclusief educatieve activiteiten en het begeleiden van amateurkoren. De raad kijkt met belangstelling naar de resultaten van deze keuze.

Binnen Amsterdam heeft het koor vele samenwerkingsverbanden, zoals eerder in dit advies al benoemd. In het profiel van de Metropoolregio Amsterdam wordt de regio gepositioneerd als de cultuurregio van Nederland met een nationale en internationale functie en een aantrekkingskracht op excellentie en talent uit het hele land en de wereld. Daarnaast richt de MRA zich op de grootstedelijke context. In zijn reflectie op de aanvraag van Cappella Amsterdam geeft de MRA aan dat de instelling een belangrijke landelijke en lokale rol (met internationale verbindingen) speelt binnen dit profiel.

Toepassing Fair Practice Code

Cappella Amsterdam reflecteert voldoende op de toepassing van de Fair Practice Code. Het koor heeft aandacht voor goede werkomstandigheden en overtuigt in zijn voornemen tot betere honorering. De raad mist in de toelichting kwantificeerbare doelen op dit gebied.

Toepassing Governance Code Cultuur

Cappella Amsterdam beschrijft in zijn toelichting op de toepassing van de Governance Code Cultuur op hoofdlijnen hoe de code wordt toegepast. Ook uit de openbare bestuurs- en jaarverslagen blijkt de toepassing van de code. Het ensemble laat een grote mate van transparantie zien in de verantwoording over de financiën en de activiteiten. In de toelichting is geen reflectie opgenomen op de periode 2017 – 2020. Gezien de turbulente periode die het ensemble heeft meegemaakt, had de raad deze wel graag gelezen.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

Cappella Amsterdam geeft een uitgebreide reflectie op de toepassing van de Code Diversiteit en Inclusie. Het koor erkent dat er nog ontwikkeling nodig is en staat daarvoor naar eigen zeggen in de startblokken. De raad stelt vast dat Cappella Amsterdam midden in het proces zit om de code te integreren in de organisatie en de activiteiten. Een van de zichtbare stappen is het benoemen van een nieuw raad-van-toezichtlid dat gespecialiseerd is op het gebied van diversiteit en inclusie.

Cappella Amsterdam beschrijft goed wat het wil ondernemen om diversiteit en inclusie in het programma en onder de partners te verbeteren. De raad is van mening dat het ensemble al goede stappen heeft gezet in de aanpassing van het programma en de samenwerkingsverbanden, maar meent dat nog een stap nodig is op het gebied van communicatie om dit diverse programma onder de aandacht te brengen van een nieuw beoogd publiek.